

De danske tofarvede Christian X frimærker 1918-1933

17

Rammetrykplader 50 øre

Rammetrykpladen til den tofarvede 50 øre er, som sagt, fremstillet ud fra en af trykpladerne til den ensfarvede 50 øre, 1913-udgaven. Der er pladefejl, der findes både i den ensfarvede 50 øre vinrød, den tofarvede 50 øre rød/sort samt den ensfarvede 50 øre olivengrå fra 1922-udgaven.

Den oprindelige trykplade til den ensfarvede 50 øre er bygget op af matriceblokke på 25. Det ses af RM 13: lille farvet prik i venstre C, der findes som nr. 13, 18, 63 og 68, både i den ensfarvede udgave og den tofarvede udgave. Det varer nøje til, hvad vi ved om 5, 10, 15, og 20 øre i samme udgave. De er også bygget op af matriceblokke på 25 (5 x 5).

Over trykpladen til den ensfarvede udgave er fældet en rammeplade til den tofarvede udgave, der dog adskiller sig ved, at medaillondelen på en eller anden måde er fjernet. I hvert fald kan vi se rester af medaillonon på rammepladen til den tofarvede udgave, samt visse spor af forsøg på retoucheringer, f.eks. nr. 73: streg gennem A, eller retoucheringer ved de to værdicirklér, nr. 3, 27, 42, 76, og 90.

Der er fremstillet to rammetrykplader til den tofarvede 50 øre. Retoucheringerne er først foretaget på den oprindelige fældning, derefter er rammetrykplade nr. 2 fældet. I denne plade 2 og i den oprindelige plade 1 er der herefter foretaget retoucheringer: i plade 1, nr.81 og plade 2, nr.10 og 69.

Rammetrykplade 1 og 2 anvendes på lige fod i hele den tofarvede 50 øres levetid. I 1. og 2. tryk anvendes både rammeplade 1 og 2, i 3. og 5. tryk anvendes ligeledes rammeplade 1. Rammeplade 2 anvendes yderligere i tryk 4, 6, 7 og 8.

Vi vil her som rosinen i pølseenden forsøge at foretage en trykbestemmelse. Det er naturligvis forbundet med visse vanskeligheder, men med nogen

øvelse skulle det være muligt at trykbestemme selv løse mærker af 50 øre.

Trykbeskrivelsen bringes sammen med nogle nye oplysninger om oplagstal og afleveringer, vi har fundet frem til. Det drejer sig om oplysninger om Frimærkekontrollens beholdninger. Det var sådan, at Frimærkekontrollen modtog de færdigtrykte ark fra Thieles Bogtrykkeri. Disse afleveringer er bl.a. beskrevet af Knud Juul.

Frimærkekontrollen har imidlertid ikke umiddelbart afleveret arkene videre til Materielkontoret, men har haft på visse tidspunkter endda store beholdninger liggende. Formålet har vel været at udføre en kontrol af de leverede færdigtrykte frimærkeark.

Frimærkekontrollens Beholdningsprotokol giver nye oplysninger især om de datoer, hvorfra vi kan møde de enkelte tryk. Oplysningerne her er forbundet med en vis usikkerhed. Der er ikke anvendt fabriktionsnumre i beholdningsprotokollen, derfor har det i visse tilfælde været nødvendigt at udføre et ”kvalificeret gæt”.

50 øre: trykbestemmelse samt aflevering fra Frimærkekontrol til Materielkontor

50 ØRE 1. TRYK (fabr. 114):

Aflevering fra Thieles Trykkeri til Frimærkekontrollen:

16.11.1918 1372 ark

Aflevering fra Frimærkekontrollen til Materielkontoret:

16.el. 27.11.1918 1372 ark

Dette tryk er langt det sjældneste af alle 50 øres tryk. Medaillontrykket er spinkelt, klart, lysegråt; rammetrykket: farven fed, olieholdig, godt dækkende, brunrød. Et meget karakteristisk tryk.

50 ØRE 2. TRYK (fabr. 116):

Aflevering fra Thieles Trykkeri til Frimærkekontrollen:

11.12.1918 17885 ark

Aflevering fra Frimærkekontrollen til Materielkontoret:

14.12.1918 6385 ark

11. 1.1919 1000 ark

22. 3.1919 3500 ark

3. 5.1919 2000 ark

7. 6.1919 2000 ark

23. 8.1919 3000 ark

Rammetrykket: brunrød farve, dækker godt, lidt mat, ikke olieret. Medaillontrykket er klart, mange detaljer, grå.

50 ØRE 3. TRYK (fabr. 129):

Aflevering fra Thieles Trykkeri til Frimærkekontrollen:

28. 6.1919 4000 ark

5. 7.1919 4698 ark

Aflevering fra Frimærkekontrollen til Materielkontoret:

23. 8.1919 698 ark

11.10.1919 4000 ark

18-25.10.1919 2000 ark

8.11.1919 2000 ark

Rammetrykket ligner til forveksling tryk II, medaillontrykket er derimod karakteristisk ved, at der ofte er ligesom sort smuds imellem skraveringslinjerne omkring kongens hoved. Medaillonfarven sort, mørkere end tryk I og II.

50 ØRE 4. TRYK (fabr. 139):

Aflevering fra Thieles Trykkeri til Frimærkekontrollen:

20.12.1919 2000 ark

29.12.1919 12000 ark

3. 1.1920 4500 ark

10. 1.1920 4575 ark

Aflevering fra Frimærkekontrollen til Materielkontoret:

Dec. 1919 2000 ark

17.1.1920 7075 ark

2.2.1920 6000 ark

10.3.1920 3000 ark

22.4.1920 2000 ark

2.6.1920 3000 ark

Dette tryk er meget karakteristisk pgr. rammefarven: nærmest postkasserød. Medaillontrykket er slidt, end del hvide pletter, sort. En meget sjælden farvevariation i dette tryk: lysrød rammefarve (som 27 øre rød/sort).

50 ØRE 5. TRYK (fabr. 157):

Aflevering fra Thieles Trykkeri til Frimærkekontrollen:

24. 7.1920 5000 ark

31. 7.1920 9378 ark

Aflevering fra Frimærkekontrollen til Materielkontoret:

24. 7.1920 5000 ark

4. 8.1920 9378 ark

Rammefarven kan vel nærmest karakteriseres som ulden,

brunrød, medaillonfarven er meget sort. Denne sorte farve karakteriserer alle tryk omkring juli 1920, således også 35 øre V, 30 øre VI og 25 øre III.

50 ØRE 6. TRYK (fabr. 163):

Aflevering fra Thieles Trykkeri til Frimærkekontrollen:

11. 9.1920 28043 ark

Aflevering fra Frimærkekontrollen til Materielkontoret:

15.9.1920 6043 ark

10.11.1920 10000 ark

15.12.1920 12000 ark

Rammefarven ligner tryk V. Den uldne karakter er vel ikke så fremherskende. Forskellen ligger i medaillonfarven: ligesom 25 øre IV. tryk er denne nærmest slidt, mat grå.

50 ØRE 7. TRYK (fabr. 172):

Aflevering fra Thieles Trykkeri til Frimærkekontrollen:

5. 1.1921 16333 ark

Aflevering fra Frimærkekontrollen til Materielkontoret:

5. 3.1921 8000 ark

19. 3.1921 8333 ark

Rammefarven har et karakteristika fælles med alle andre tryk i fabr. 172 og 173, kraftige fedtede rammefarver, med optrukne konturer. Medaillonfarven lysgrå med en del hvide pletter (som 30 ø VII).

50 ØRE 8. TRYK (fabr. 188):

Aflevering fra Thieles Trykkeri til Frimærkekontrollen:

3. 9.1921 2000 ark

7. 9.1921 2000 ark

10. 9.1921 15242 ark

Aflevering fra Frimærkekontrollen til Materielkontoret:

7.9.1921 4000 ark

28.9.1921 2242 ark

15.10.1921 4000 ark

19.11.1921 9000 ark

Rød rammefarve, dog ikke så rød som 4. tryk, medaillontrykket er hyppigt karakteriseret ved, at de vandrette skraveringsstreger rundt om hovedet er spaltede.

Rammefejl og rammematricefejl der både findes i den ensfarvede udgave fra 1913 og den tofarvede udgave fra 1919

RM 13, der findes 4 gange i arket, beviser at rammepladen (og hele trykpladen for den ensfarvede udgave) er opbygget af rammematriceblokke på 5 X 5 klicheer (25-blokke). Der er en række klichefejl der findes både på en af trykpladerne til den ensfarvede udgave og begge rammepladerne til den tofarvede 50 øre.

RF 5: prikken i værdicirklen retoucheres væk i den tofarvede udgave-fremkalder et hvidt hak i værdicirklen.

RF 10: prikken i værdicirklen findes i rammeplade 1 (10 a), retoucheringen (10b) i plade 2. Brud i skraveringen ud for K findes i plade 1 og sidste tryk, hvor plade 2 anvendes (50ø VIII/188-X)

RF 69: farvet plet i skravering findes i plade 1, retoucheringen i plade 2.

RF 81: farvet plet over M forsvinder i plade 1 fra 50ø II.

Rammepladefejl der kun findes i den tofarvede 50 øre

Oversigt over hvilke tryk rammepladerne er anvendt til

50 øre I - 114-O
 50 øre I - 114-O
 50 øre II - 116-S
 50 øre II - 116-S
 50 øre III - 129-S
 50 øre IV - 139-C
 50 øre V - 157-Y
 50 øre VI - 163-X
 50 øre VII - 172-K
 50 øre VIII - 188-X

Rammeplade 1 - Medaillonplade 1
 Rammeplade 2 - Medaillonplade 2
 Rammeplade 1 - Medaillonplade 2
 Rammeplade 2 - Medaillonplade 1
 Rammeplade 1 - Medaillonplade 1
 Rammeplade 2 - Medaillonplade 1
 Rammeplade 1 - Medaillonplade 4
 Rammeplade 2 - Medaillonplade 4
 Rammeplade 2 - Medaillonplade 4
 Rammeplade 2 - Medaillonplade 6